

kako umazani beračiji, oni jo še le trdneje tirajo. Tako je far pogeval za oves eno krono v denarju več, kakor v prejšnjih letih od kmeta, ker je oves toliko dražji, pravi. Se ve da je dražji, ker ga kmet ni pridelal in ga tedaj nima. In zato bi moral dati letos farjom več, kakor kadar ga ima. To je čudna logika farska, on hoče več, kjer ni nič. To so pravi kmečki prijetilji! — Kam le gre far z denarjem? Gospod fajmošter! nič se vam ne treba truditi letos za bernjo, mi vam je ne moremo dati; saj vidite, da smo sami reveži in smo kupovali za težek denar žito in klajo, da sebe in živino preživimo.

Dobre plavati zna majorjeva žene pl. Bolzano. V 4 urah priplavala je po Vrbskem jezeru od Vrbe do Poreča. Bravo!

Nesreča. V temi je povozil zidar Barazutti, ki se je na kolesu v Pöchau peljal, vžtikarico Marijo Steinbach. Žena je težko ranjena. Tudi Barazutti je padel in obležal nezavesten na tleh. Drugi dan je na pridobljenih ranah umrl.

Požar. V Gradnici pri Ebentalu je pogorela šporna voja. Zgorelo je tudi več svinj. Polarniki so nevarni ogenj komaj omejili.

Po svetu.

Severni pol najden. Amerikanec dr. Coock poroča, da se mu je z velikanskimi težavami posrečilo, priti do davno iskanega „Nordpola“. Poročila o njegovem potovanju so velezanimiva. Poročali bodemo svoj čas natanko o tem za manost in sploh za človečanstvo velevažnem odkritju.

Peklenski stroj. Hauptman Matiasy v Kachan dobil je po pošti zavoj. Ko ga je otvoril,

našel je v njem malo škrinjico, ki se je razstrelila in ga težko ranila. Nekdo je poslal ta peklenski stroj gotovo iz maščevanja. — Poroča se, da je to neki drugi oficir zaradi neke ženske storil.

Veliki požar. Vsled nepredvidnosti nekega fanta nastal je v vasi Sarseyna (Galicija) požar, ki je vpepelil 326 hiš s hlevi in gospodarskimi poslopji. Več kot 1000 oseb je brez strehe.

Nesreča z avtomobilom. V Belzeli pri Gentu (Belgija) trčil je avtomobil barona Roden v vlak. Baronu je vlak glavo odtrgal. Tudi njegova žena in sofer sta bila ubita.

Morska nesreča. V Essingu (Norveško) je trčil parnik v motorni čoln. 11 oseb je padlo v morje; rešilo se je le 6 oseb, medtem ko so ostali utonili.

Rudarska smrt. V jamo v Dombrovi je udrila voda. V jami je bilo 26 rudarjev, ki so bržkone vsi utonili. — Poroča se, da se je razven šestih vse knape rešilo.

1400 oseb utonilo. V Mehiki se je zgodila velikanska povodenj, pri kateri je našlo do 1400 oseb svojo smrt. Več kot 15.000 oseb je brez strehe. Bada je velikanska.

Stroški za pridelovanje naših najvažnejših kulturnih rastlin in mleko.

Vsak rokodelc lahko danes določi stroške svojega izdelka, kadar je gotov in po tem določi prodajno ceno. Vsak obrtnik in trgovec ve, koliko stane kako blago njega samega in si iz tega lahko izračuna, za katero

Stroški za pridelovanje

naših kulturnih rastlin in mleka, izračunani povprečno na 1 ha, oziroma 1 kravo.

Ime	Temeljna glavnica				Stalen obraten kapital				Tekoči obraten kapital										Skupni stroški	Množina pridekla	Vrednost slame	Stroški za 1 kg zrnja, oziroma mleka								
	obresti	Glavnica v poslopih			obresti	Orodja			obresti	Stroški																				
		amortizacija	popravila	zavarovalnina		amortizacija	popravila	zavarovalnina		amortizacija	zavarovalnina	obresti	selvine	gnojenje	obdelovanje	kultiviranje	žetev	hranjenje					zavarovalnina	uprava	krma	oskrbovanje				
v k r o n a h																							K	v	kg.	K	v	v		
pšenica	105	40	15	10	100	15	15	24	0-30	—	—	—	20-82	33	—	218	96-20	—	37-20	31-80	7-00	15	—	—	684	32	2-300	154	—	24-10
riž	105	40	15	10	100	15	15	24	0-30	—	—	—	17-18	30	—	140	96-40	—	37-20	31-80	6-03	15	—	—	619	38	2-200	150	—	21-30
ječmen	105	40	15	10	100	15	15	24	0-30	—	—	—	14-76	24-60	136	82-20	—	28-60	31-80	5-50	15	—	—	563	76	2-400	140	—	18-50	
oves	105	40	15	10	100	15	15	24	0-30	—	—	—	13-45	24	—	114	86-20	—	28-60	31-80	5-50	15	—	—	543	85	2-500	156	—	17-10
koruza	105	40	20	10	100	15	15	24	0-30	—	—	—	26-93	8	—	300	96-40	44-50	38	23-80	8	—	—	793	93	3-500	210	—	17-25	
krompir	105	20	10	5	0-50	10	10	15	0-20	—	—	—	30-28	80	—	250	112-40	62-40	72	19-20	5	—	—	821	98	2-000	—	—	3-75	
repa	105	20	10	5	0-50	10	10	15	0-20	—	—	—	32-04	56	—	300	98-80	79-20	86-80	26-40	5	—	—	874	94	55-000	—	—	1-60	
seno	105	16	10	4	0-40	5	5	12	0-10	—	—	—	6-10	—	—	83	—	—	69-20	8-40	4	—	—	293	63	6-000	—	—	6-10	
mleko	122	10	5	2-50	0-50	1-25	2	2	0-08	25	30	5	15-69	—	—	—	—	—	—	—	—	10-513	75	696	99	2-500	—	—	27-80	

Popolnoma nepotrebno je, da bi tem številkam še kaj spregovorili. Če primerjamo končen rezultat s sedaj navadnimi tržnimi cenami, ne smemo pozabiti, da pride rožina na trg za vsakih 100 kg na okroglo najmanj 1 K. Gospodarstvo, v katerem smo dobili te številke, je zborna urejeno in vodi ga priznani vzoren kmetovalec. V večini slučajev bodo stroški za delo večji, pridelki pa manjši. Pri kmetijskih gospodarstvih je neugodno še čisti to, da je glavica v poslopih na ha mnogo večja, ako da so tudi obresti, amortizacija, zavarovalnina mnogo večje.

Ko bo kmetstvo kojigovodstvo prodrlo v širše kroge in postalo bolj razširjeno, bomo lahko prinesli podatke tudi iz drugih krajev in potem se bo vrednost teh podatkov tudi pravilneje cenila ko doslej.

„Gosp. Glasnik“.

J. Peter.

Gospodarske.

Želod dobra hrana za perutnino. Želod se mora na žerjavici spraziti, potem semleti ali pa stolči v

prah. Ta se potem po potrebi primeša drugi hrani n. pr. kuhanemu in zmečkanemu krompirju, in daje kokosim. Po takšnej hrani se kokoši baje dobro počutijo in izvrstno nesejo. Za 15 kokoši zadostuje tega prahu kot privedka 4 do 5 žlic na dan.

Kadar se krava oteli. jo mnogi takoj omolzejo, ker prvo mleko pri teletu škodi. Prvo mleko je res drugačno kakor poznejše, saj je rumeno in nekoliko bridko. Da bi teletu škodovalo, pa ni res, marveč nasprotno: najboljša prva hrana mu je. Zadnji čas nošenja se namreč teletu čreva zapšejo z blatom in priroda je lepo poskrbela, da to blato gre na najlaglji način od njega, in sicer s tem, da se tele naskr prvega mleka, kdor pa to mleko teletu odtegne, mu mora dati kako dristilo, ki pa nežnim črevom vsikdar škodi.

Kobile nosijo 48¹/₂ tedna ali 340 dni (kravje 330, najdalje 419 dni), oslice navadno nekoliko dalje nego kobile, krave 40¹/₂ tedna ali 285 dni (230—321 dni), ovce in koze blizu 22 tednov ali 154 dni (146—158), prasice dobrih 17 tednov ali 120 dni (109—133), psice 9 tednov ali 63—65 dni, mačke 8 tednov ali 56 do 60 dni, gosci valijo 28—33 dni, race

ceno ga mora prodajati, da sam ne trpi škode in da lahko živi od svojega dela ali posla.

Samo pri kmetovalcih stoji danes ta stvar popolnoma drugače. Večina kmetovalcev nima sploh nobene pojma, kako drago jim pride delo njihovih rok in še oni, ki lahko na podlagi natančnih zapisov v teku celega leta določijo, koliko jih kaj stane, ne morejo nikakor vplivati na cene svojih pridelkov. Oni pač morajo prodati, kakor že gre, da dobe nekaj denarja v svoje gospodarstvo, da lahko z njim pokrijejo tekoče izdatke. Oni ne morejo vpraševati, ali je prodajna cena primerna stroškom za pridelovanje ali ne, večkrat morajo prodati celo z izgubo, ker bila škoda drugače zaradi tega, ker bi se pridelki skvarili ali pa bi se motil miren razvoj gospodarstva, še večja. Kmetovalec prodaja in se tolaži z upanjem na boljše čase, ki mu bodo že prinesli nadomestek za njegove izgube. Kakor pa nas uči vsakdanja izkušnja, je upanje na boljše čase prazno, kmetovalec zabrede vedno globlje v dolgove in njegov položaj postaja od dne do dne bolj nevdrljiv.

Tudi tukaj ne more posameznik, ne more malo število kmetovalcev doseči tega, kar bi lahko dosegli vsi skupaj. Če bi si bil vsak kmetovalec na jasnem o tem, koliko ga stane vsak kg žita, sena, repe, krompirja, mleka, bi mnogo bolj jasno videl, kam mora priti, če bo tudi še naprej hodil po tej poti; tedaj bi se bolj odločno in v večji meri udeleževal dela, ki bi mu lahko spremenilo njegov položaj. Ne stal bi več, kakor doslej, na strani bojnih vrst in gledal brez zanimanja ali celo škodoželjno, kako leti na maloštevilne bojevnikove od nasprotni strani blato in nesnaga, ker se držejo zastopati pravico stvar.

Če bi lahko vedno več kmetovalcev določilo s pomočjo natančnega knjigovodstva stroške za izdelovanje svojih poljskih sadežev in hlevskih pridelkov, potem bi bilo tudi mnogo lažje prepričati naše nasprotnike, da nočemo obogateti na stroške drugih prebivalcev države, ampak da se bojujemo samo za to, da dobimo za svoje delo primeren zaslužek, za svoje življenje ali smrt.

Sledeča tabela kaže pregled stroškov za pridelovanje naših najvažnejših kulturnih rastlin in mleka na podlagi natančnih zapisov v srednje veliki kmetiji okoli 8 km od Grada.

28—32 dni, kokoši 19—24, navadno 21 dni in golobice 17—19 dni.

Miši se prežene iz stanovanja, shramb in drugih prostorov, ako se v vse miške luknje položi v karbolni kislini namočene cunjice in po vrhu luknje zamaši s papirjem ali drugo tako stvarjo. To naj se nekaj dni ponavlja, potem naj se pa luknje zamašijo s cementom ali gipsom. Zoprni duh po karbolni kislini bo miši za dolgo časa pregnal.

Loterijske številke.

Gradec, dne 4 avgusta: 79, 88, 64, 45, 37.
Trst, dne 28. avgusta: 83, 50, 12, 90, 74.

Povedom birne razpisila svetovna tržnica ur Makso Böhnel na Dunaju, IV, Margarethenstrasse 8, 9/27 nov cenik birmah ur, zlatnine in srebrnine po najnižjih fabriških cenah. Dober glas in sedemdesetletni obstanek tržnice jamčijo za izvrstno, resno postrežbo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik z nad 5000 podobama zastojni in franko. 273
Dopisnica na elektro-terapeutično ordinacijo na Dunaju I, Schwangasse 1, mezzanin 74, zadostuje, in vsakdo dobi na željo zastojni in franko zanimivo knjižico „Razprava o moderni elektroterapiji“, po kateri se opozarja bolnike na krasni vpliv elektrike.

MAGGI kocke za govejo juho po 6 h za 1 krožnik (1/2 litra)

so najboljša goveja juha v strjeni obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave; le-te samo prave z imenom **MAGGI** in varstveno znamko zvezdo s križcem!

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.
V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: **Franckovem**: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

